

PLEC DE CONDICIONS TÈCNIQUES PER A L'ADJUDICACIÓ MITJANÇANT EL SISTEMA DE PROCEDIMENT OBERT DE LES INTERVENCIIONS ARQUEOLÒGIQUES I PALEONTOLÒGIQUES D'URGÈNCIA AL TERRITORI DE CATALUNYA DURANT L'ANY 2024

L'objecte de l'encàrrec és la direcció i l'execució de les intervencions arqueològiques i paleontològiques d'urgència al territori de Catalunya que el Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de la Direcció General del Patrimoni Cultural encomani a l'adjudicatari durant el 2024.

1.- Caràcter dels treballs i documentació arqueològica

Tots els treballs es desenvoluparan d'acord amb les directrius del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de la Direcció General del Patrimoni Cultural.

L'empresa adjudicatària s'haurà de comprometre a:

1. Immediatament després de l'avís del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic, desplaçar-se al lloc de la intervenció juntament amb un representant d'aquest Servei, qui marcarà els objectius i les directrius bàsiques, aprovarà la composició de l'equip i supervisarà el procés del treball.
2. Presentar al Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic un projecte d'intervenció amb la valoració econòmica detallada, la documentació reglamentària (d'acord amb l'article 7.2 del Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic), i una proposta de direcció. El projecte ha de contenir el programa dels treballs a realitzar, el permís de la propietat, la indicació de la metodologia i les tècniques a emprar, el temps d'execució, el nombre de persones que hi treballaran i totes aquelles dades que contribueixin a la concreció del projecte. El pressupost especificarà el personal i els mitjans que es destinaran a la intervenció. Hi haurà un director per intervenció, però l'equip es podrà completar amb diversos tècnics a temps complet o parcial. Una persona de l'equip haurà de disposar de la titulació acreditativa d'haver realitzat el recurs preventiu, i serà la responsable del pla de seguretat específic de la intervenció.
3. Redactar un pla de seguretat i salut adaptat a les fases de camp i laboratori (de l'empresa adjudicatària) del projecte, d'acord amb la normativa vigent i els requeriments de la metodologia arqueològica o paleontològica a emprar.
4. Iniciar els treballs de camp quan el projecte i la direcció proposada hagi estat aprovat pel Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic i la directora general del Patrimoni Cultural hagi emès resolució favorable.
5. Traslladar les mostres per analitzar als laboratoris corresponents.
6. Transportar les terres a l'abocador, si escau.

7. Traslladar els materials exhumats al lloc de dipòsit provisional de l'empresa adjudicatària o al que determini la Direcció General del Patrimoni Cultural.
8. Un cop presentada la memòria de la intervenció i la Direcció General del Patrimoni Cultural hagi determinat el lloc de dipòsit definitiu dels materials arqueològics o paleontològics recuperats, el que s'haurà de comunicar a l'empresa en el termini màxim d'un any, aquesta els traslladarà al lloc indicat per a la realització del dipòsit. Es lliurarà un llistat de les caixes o de les mòmies especificant el contingut. El material singular museïtzable, restaurat o susceptible de ser restaurat, es lliurarà en caixes a part.

1.1 Treballs a executar en relació a la fase de camp, terminis i lliuraments

Dirigir, coordinar i distribuir les tasques de l'equip que executarà la intervenció.

El procés del treball de camp observarà el següent:

- La relació i descripció de les diferents Unitats Estratigràfiques (UE) (estàndards Harris), nivells, capes o estrats geològics.
- La recuperació de tot el material moble, el siglat, i el rentat si escau.
- El material de construcció s'individualitzarà, numerarà i embalarà en bosses i caixes amb la identificació o signatura corresponent que ha d'incloure com a mínim el nom, l'any, el sector i la UE o capa. En cas de material comú i repetitiu es procedirà d'acord amb les indicacions del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.
- La ceràmica es guardarà en bosses i aquestes en caixes de plàstic normalitzades. Les peces ceràmiques senceres s'embalaran individualment. En cas de material comú i repetitiu es procedirà d'acord amb les indicacions del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.
- Els elements en vidre, pedra, os, resina fòssil, metall, etc. es guardarà individualment en bosses hermètiques i en caixes sempre que sigui compatible amb la seva conservació.
- El material osteològic humà, faunístic i d'altres d'origen biològic s'embalarà a part, seguint les indicacions dels especialistes.
- La consolidació de restes no extretes i dels materials recuperats que ho requereixin s'haurà de portar a terme emprant mètodes i materials que no impliquin processos irreversibles ni posin en perill la integritat del bé i amb la conformitat del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.
- L'aixecament del material biològic i la recollida de mostres per a les anàlisis pluridisciplinàries es portarà a terme per especialistes o seguint les directrius dels especialistes i es guardaran amb la identificació bàsica (nom, any, sector, UE o capa).
- El dibuix, documentació cartogràfica i fotogràfica seguiran les directrius marcades al manual d'estil per a l'elaboració de memòries d'intervencions arqueològiques i paleontològiques.

Totes les intervencions hauran de proposar les anàlisis pluridisciplinàries que considerin imprescindibles per a la correcta interpretació del jaciment i podran requerir la presència d'especialistes. En el cas d'intervencions en jaciments de caràcter funerari, caldrà la direcció o codirecció d'antropòlegs.

Durant el procés del treball de camp caldrà adoptar les mesures necessàries per evitar el deteriorament futur, i portar a terme el tractament de les restes no extretes que autoritzi la directora general del Patrimoni Cultural.

La persona considerada per dur a terme el recurs preventiu serà la responsable del pla de seguretat específic de la intervenció.

1.2 Treballs a executar en relació a la fase de restauració si escau de materials i de preparació de mostres per anàlisis

- Realitzar els treballs necessaris per l'estabilització, consolidació o restauració si escau de materials arqueològics o paleontològics.
- Realitzar els treballs subsidiaris per a estudiar les mostres per a les anàlisis pluridisciplinàries: rentat i garbell de sediments i selecció de mostra (llavors, carbons, microfauna, etc.), preparació de mostres e material inorgànic (làmina prima, altres).
- Traslladar les mostres esmentades als punts anteriors als laboratoris corresponents.

1.3.- Treball de laboratori

- Elaborar els informes de resultats, d'acord amb les directrius annexes per als informes del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.
- Estudiar i processar el material recuperat en el local que l'adjudicatari aportarà com a lloc de dipòsit provisional. En el cas que calgui algun nou trasllat de materials concrets a un altre laboratori per al seu estudi, s'haurà de comunicar al Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic que ho haurà d'aprovar prèviament.
- El director de cadascuna de les intervencions s'ha de comprometre a realitzar reunions amb els especialistes i responsables dels estudis pluridisciplinars que han intervingut a fi d'elaborar un estudi integral.
- Completar la consolidació-restauració de materials mobles significatius pendents.
- Completar els dibuixos del material moble significatiu que inclouran la identificació bàsica (nom, any, sector, UE o capa, autor).
- Completar la documentació cartogràfica i fotogràfica d'acord amb les directrius marcades al manual d'estil per a l'elaboració de memòries d'intervencions arqueològiques i paleontològiques.
- Les fitxes d'inventari s'elaboraran d'acord amb els requeriments del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic a fi de poder ser integrades a les Bases de Dades de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble.

La persona considerada recurs preventiu serà la responsable del pla de seguretat específic de la intervenció al laboratori de l'empresa adjudicatària.

1.4.- Treballs genèrics

Són aquells treballs d'arqueologia i paleontologia, sense remoció de terrenys, que tenen per finalitat descobrir, documentar o investigar restes arqueològiques o paleontològiques. Formen també part dels treballs complexos que es requereixen per donar resposta urgent a una demanda o problemàtica concreta.

1.5. Redacció d'informes i memòries

1.5.1. Informe de resultats del treball de camp (signat i amb pàgines numerades)

Ha d'avançar, de forma resumida, els resultats de la intervenció. Inclourà portada, índex, fitxa tècnica, resum amb les paraules clau i contingut específic.

El resum ha de ser una sinopsi abreujada de la informació bàsica. Es recomana una extensió d'unes 200 paraules, amb un màxim de 7 paraules clau, ordenades jeràrquicament segons la seva rellevància: períodes cronoculturals, tipus de jaciment i de materials diagnòstics, així com aquells termes que ajudin a identificar l'aportació destacada en el coneixement. El seu contingut ha de recollir el nom del jaciment, la motivació i objecte de la intervenció, les característiques, l'aportació destacada, els resultats, les conclusions preliminars i mesures de tractament de restes no extretes dutes a terme.

Inclourà portada (amb el nom de la intervenció, número d'expedient, logotip del Departament de Cultura i esment del contracte en el marc del qual s'ha fet el treball) i fitxa tècnica.

El cos de l'informe de treball constarà com a mínim de:

- Antecedents històrics i arqueològics o paleontològics.
- Exposició objectiva dels resultats del treball de camp, ordenat per sectors i/o períodes, amb indicació de l'estratigrafia i dels marcadors més significatius que permeten avançar una interpretació dels fets documentats.
- Mesures adoptades per evitar la degradació del jaciment exhumat.
- En el cas de treballs motivats per l'elaboració d'estudis d'impacte o execució de mesures correctores, intentar fer una proposta de mesures per evitar l'afectació del jaciment.
- Conclusions preliminars incidint en la valoració de la representació temàtica del jaciment i en la seva aportació a la recerca.
- Proposta de nous treballs de camp i/o d'anàlisis pluridisciplinàries a dur a terme per a una millor interpretació del jaciment.
- Documentació gràfica: plànol de la intervenció dins el nucli urbà o el terme municipal; planta general del jaciment.
- En el cas d'afectació de restes per un projecte d'obres, és indispensable concretar l'impacte, valorar i proposar futures actuacions o alternatives i avançar una planimetria del projecte d'obra que inclogui la situació, en planta i secció, dels vestigis documentats. L'objectiu és poder valorar la possibilitat de reduir o evitar aquesta afectació.
- Documentació fotogràfica amb els peus corresponents.

- Quan hi ha afectació de bens immobles no extrets, fer una proposta per a la seva preservació.
- Inventari dels béns mobles en dipòsit provisional, si escau.

En el cas que la intervenció es dugui terme en un jaciment recollit a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya es farà constar el número corresponent de dit inventari. I quan sigui la primera vegada que s'intervé, s'omplirà la corresponent fitxa d'Inventari.

En cas de resultar afectades les restes no extretes, caldrà fer una valoració i proposta del tractament de les restes (desmuntatge i eliminació parcial o total, consolidació, rebliment temporal o definitiu, etc.) i, si escau, de les mesures complementàries a dur a terme per assegurar la salvació dels valors culturals. S'afegiran fotografies i la planimetria, acotada i contextualitzada, on es marcaran les zones objecte de futur tractament.

1.5.2. Memòria d'intervenció (signada electrònicament i amb pàgines numerades)

Inclourà portada (amb el nom de la intervenció, número d'expedient, logotip del Departament de Cultura i esment del contracte en el marc del qual s'ha fet el treball), fitxa tècnica, índex, resum amb les paraules clau, contingut específic, bibliografia i annexos amb les fitxes de les unitats estratigràfiques o de les estructures segons s'escaigui, l'inventari de béns mobles amb la identificació de les sigles utilitzades, inventari i taules de dades individualitzat segons les diferents anàlisis pluridisciplinàries, informes tècnics si escau, mesures de seguretat i pla de riscos, diari de l'excavació si escau i document de cessió de drets de publicació.

Per al resum es recomana una extensió d'unes 300 paraules amb un màxim de 7 paraules clau, ordenades jeràrquicament segons la seva rellevància: períodes cronoculturals, tipus de jaciment i de materials diagnòstics, així com aquells termes que ajudin a identificar l'aportació destacada en el coneixement. S'exposarà la motivació (mesures preventives o correctores, circumstància, obra o actuació que la genera, etc.) i els objectius, hipòtesis plantejades i resultats contextualitzats.

El cos de la memòria constarà, com a mínim, de:

- Introducció, que avanci breument la motivació, els objectius, les circumstàncies de la troballa, el mètode, el desenvolupament dels treballs, els resultats (adscripció cronocultural i funcional, etc.), així com totes aquelles referències administratives que es consideri necessari afegir. Es recomana també fer menció dels descobridors, participants i col·laboradors dels treballs arqueològics o paleontològics, etc.
- Situació i delimitació del jaciment o lloc de la intervenció, especificant l'entorn geològic i geogràfic, l'accés, les coordenades UTM, amb l'altura o profunditat en relació al nivell del mar.
- Descripció de les característiques del jaciment (cronologia, organització, tipus d'estructures, etc.), esmentant la seva delimitació i el sector treballat.
- Estat de conservació del jaciment a l'inici i final de la intervenció, concretant els treballs de consolidació i/o restauració portats a terme i les mesures quant a tractament de restes no extretes.
- Notícies històriques i intervencions anteriors, si n'hi ha.

- Definició d'hipòtesis prèvies i objectius. Programa dels treballs i metodologia emprada d'excavació, registre, classificació i processament de dades (referència a les infraestructures de què s'ha disposat i a la valoració de riscos). Descripció de mitjans humans i tècnics.
- Exposició objectiva dels resultats del treball de camp, ordenat per sectors i/o períodes, amb indicació de l'estratigrafia i dels marcadors més significatius que permeten avançar una interpretació dels fets documentats.
- Exposició de dades: Ha de permetre diferenciar entre els fets objectius, l'anàlisi de la informació, la interpretació i els resultats. Ha de tractar, com a mínim:
 - A través d'una exposició ordenada en capítols i/o apartats i subapartats es descriuran i estudiaran els vestigis immobles ordenats per cronologia i períodes culturals, sectors o funcions, etc., sempre de manera entenedora. Les dades es recolzaran en plantes, seccions i alçats de les estructures.
 - Anàlisi quantitatiu i qualitatiu dels vestigis mobles, incloent la totalitat del registre biòtic i abiòtic, exposat de forma ordenada en capítols i/o apartats i subapartats. El registre ha de permetre fonamentar les interpretacions de l'estudi històricoarqueològic o paleontològic. Remarcar els materials diagnòstics i els més significatius que esdevenen o poden esdevenir marcadors de cultura, funció, tipus d'economia, etc. Incloure dibuixos del material antròpic, amb secció, i fotografies (si aquestes substitueixen al dibuix, caldrà afegir la secció), sempre amb escala. Afegir plànols de dispersió, mapes, taules i diagrames que facilitin una lectura ràpida del registre i una comprensió de la interpretació.
 - Marc cronològic contextualitzat en el temps, cultura i territori.
 - Treballs de consolidació i/o restauració dels béns mobles amb indicació de la metodologia aplicada i productes utilitzats.
 - Conclusions. Han d'incloure el context històric i la interacció amb totes les anàlisis pluridisciplinàries, la contrastació de les hipòtesis plantejades i la integració en el context històric o paleontològic, valorant el seu interès, l'aportació a la recerca i la formulació de noves hipòtesis si escau.
 - Bibliografia.
 - Annexos amb:
 - o Inventari del material arqueològic, amb explicació del mètode i descripció de les sigles utilitzades. Aquest document s'haurà de presentar amb una base de dades tipus ACCES, SQL SERVER o programari compatible.
 - o Fitxes de les Unitats Estratigràfiques (UE) segons els estàndards proposats per E. Harris. Aquest document s'haurà de presentar amb una base de dades tipus ACCES, SQL SERVER o programari compatible.
 - o Dades de les anàlisis pluridisciplinàries realitzades si s'escau.

1.5.3 Documentació geogràfica, topogràfica, planimètrica i dibuix arqueològic

La documentació que es lliuri haurà de complir les normes de l'Annex 6 (Documentació Geogràfica-Topogràfica-Planimètrica i Dibuix) del "Manual d'estil per a l'elaboració de memòries d'intervencions arqueològiques i/o paleontològiques", disponible a l'adreça electrònica

<https://tribunadarqueologia.blog.gencat.cat/wp-content/uploads/2016/03/manual-destil.pdf>

1.5.4 Documentació fotogràfica

La documentació que es lliuri haurà de complir les normes de l'Annex 7 (Documentació fotogràfica) del "Manual d'estil per a l'elaboració de memòries d'intervencions arqueològiques i/o paleontològiques", disponible a l'adreça electrònica <https://tribunadarqueologia.blog.gencat.cat/wp-content/uploads/2016/03/manual-destil.pdf>

1.5.5 Forma de presentació

Tota la documentació es trametrà en suport informàtic reproduïble on constarà el nom del jaciment, el sector, la data, l'escala, les cotes i les UE o capes incloses. S'adjuntarà l'inventari d'aquesta documentació.

2.- Personal

El personal serà l'idoni en titulació i experiència per a la bona execució dels treballs.

El Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic valorarà la idoneïtat de les persones proposades i podrà exigir, quan ho consideri oportú, la substitució de part o de la totalitat del personal assignat.

En les intervencions que requereixen treball de camp, el director de la intervenció concreta i autor de la memòria acceptarà les col·laboracions externes indicades pel Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.

En compliment de l'article 202 de la LCSP 9/2017, l'adjudicatari haurà de complir com a condició especial, que s'imparteixi al personal que executi els treballs objecte del contracte **activitats de formació**, en forma d'un mínim de tres sessions d'informació amb els corresponents dossiers d'informació per a la millora dels coneixements i els procediments. L'adjudicatari informarà al Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de la celebració de les sessions a mida que s'imparteixin.

3.- Oficina

Des de la signatura del contracte fins a la data de lliurament del treball complet, l'adjudicatari haurà de disposar d'una oficina ubicada a la Comunitat Autònoma de Catalunya en la qual es realitzaran les tasques de gabinet i on es durà a terme el seguiment i control dels treballs encarregats. Aquest seguiment i control també es podrà efectuar a la seu del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic.

4.- Seguretat en el treball

L'adjudicatari aportarà l'avaluació de riscos sobre els treballs arqueològics i paleontològics de camp i acreditarà tenir contractat el Servei de Riscos Laborals d'una empresa externa o interna i aportarà la documentació genèrica d'aquest.

5.- Drets d'explotació dels resultats

La Generalitat de Catalunya es reserva els drets d'explotació, sense límit territorial ni temporal, de tota la documentació i dades produïdes fruit del present encàrrec, qualsevol que sigui el seu tipus o format, sense perjudici dels drets morals que l'adjudicatari pugui ostentar en la seva condició d'autor.

L'adjudicatari no podrà fer ús o divulgació d'aquests documents de forma total, parcial, directa, indirecta o extractada, sense prèvia autorització escrita del Departament de Cultura.

6.- Supervisió dels treballs arqueològics

Correspon al Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic la supervisió i el seguiment de tots els treballs encomanats a l'empresa adjudicatària, vetllar per l'acompliment de les prescripcions tècniques exposades en aquest plec i acceptar la memòria científica.

El Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic establirà en cada cas el règim de reunions de treball a desenvolupar per tal de poder establir les afectacions, rectificar anomalies, completar estudis i prevenir l'actuació adient en cada cas.

Per a poder executar les tasques esmentades, el Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic tindrà accés a les dades i documents en curs sigui quin sigui l'estat de desenvolupament en què es trobin.

El director de cadascuna de les intervencions arqueològiques o paleontològiques urgents cedirà tota documentació i fitxers de treball parcials, en qualsevol tipus de format o suport, que li siguin requerits des del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic, lliurarà els informes referits en aquest plec i facilitarà en el possible la revisió dels treballs en curs a la consulta i seguiment els esborranys de la memòria científica, prèviament a la presentació de l'estudi definitiu.

Cap del Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic